

PHƯƠNG PHÁP DẠY-HỌC LÂM SÀNG CÓ VÀ KHÔNG CÓ SỰ THAM GIA CỦA NGƯỜI BỆNH

TS BS VÕ THÀNH LIÊM

Mục tiêu

Mục tiêu bài giảng

- Mô tả được đặc điểm, cách tiến hành, lợi ích của 07 phương pháp dạy- học lâm sàng không có sự tham gia và 03 phương pháp dạy- học lâm sàng có sự tham gia của người bệnh.
- Sử dụng được 07 phương pháp dạy- học lâm sàng không có sự tham gia và 03 phương pháp dạy- học lâm sàng có sự tham gia của người bệnh trong dạy- học lâm sàng.
- Thể hiện được tính chuẩn mực và đảm bảo an toàn người bệnh trong dạy- học lâm sàng.

Tổng quan

Phương pháp giảng dạy

- Linh động – sáng tạo
- Mỗi phương pháp có ưu – khuyết riêng
- Cân nhắc phương pháp theo yêu cầu – bối cảnh - người bệnh
- Chuẩn mực nghề nghiệp – an toàn người bệnh
- Môi trường học tập an toàn – có kiểm soát

07 phương pháp DHLS không có người bệnh

1 - Tự đọc tài liệu (Self-directed reading)

- Người học:
 - Chủ động tìm thông tin
 - Chủ động về phương pháp
- Người dạy:
 - Cần sự định hướng
 - Cung cấp nguồn tài nguyên
- Lợi ích:
 - Linh hoạt – tự chủ
 - Không lệ thuộc nguồn lực (hiện internet, thư viện...)
- Hạn chế
 - Thiếu tương tác, thiếu định hướng
 - Tự hiệu – tự phân tích – nguy cơ sai

07 phương pháp DHLS không có người bệnh

2 - Động não (Brainstorming)

- Cách làm:
 - Khuyến khích suy nghĩ
 - Giúp phát hiện kiến thức – quan điểm chưa đúng
 - Đặt câu hỏi – yêu cầu cho ý kiến , biểu quyết, nhận định , không phân xét
 - Tổng hợp, phân tích và cho kết luận
- Lợi ích:
 - Linh động chủ đề
 - Sự tham gia chủ động của người học
- Hạn chế
 - Cần điều phối
 - Yêu cầu giảng viên có kinh nghiệm

07 phương pháp DHLS không có người bệnh

3 - Dạy-học dựa trên bài tập tình huống (Case-based learning - CBL)

- Cách làm:
 - Tình huống (bệnh án, video)
 - Đặt câu hỏi thảo luận, ý kiến, không phát xét
 - Tổng hợp, phân tích, kết luận
- Ưu điểm:
 - Nhiều thông tin, có tính thực tế
 - Chủ đề rộng, phối hợp
- Nhược điểm
 - Cần bệnh án chi tiết
 - Cần khả năng hướng dẫn của giảng viên

07 phương pháp DHLS không có người bệnh

4 - Dạy-học thảo luận nhóm (Group discussion)

- Cách làm:
 - Chia nhóm nhỏ, có chủ đề - yêu cầu
 - Cần quy định: sản phẩm, nhiệm vụ, thời gian,
 - Cần dành thời gian thảo luận chúng, kết luận
- Ưu điểm:
 - Làm việc nhóm, giao tiếp, lắng nghe, trình bày
 - Tăng tương tác
- Khuyết điểm
 - Tốn nhiều thời gian
 - Không phù hợp nhóm thụ động
 - Lạc đề, không đảm bảo tiến độ học

07 phương pháp DHLS không có người bệnh

5 -Dạy-học bằng giao bài tập nhóm

- Cách làm:
 - Tương tự thảo luận nhóm
 - Cần quy định: sản phẩm, nhiệm vụ, thời gian,
 - Cần dành thời gian thảo luận chung, kết luận
- Ưu điểm:
 - Làm việc nhóm, giao tiếp, lắng nghe, trình bày
 - Tăng tương tác, quản lý thời gian – công việc
- Nhược điểm
 - Tốn nhiều thời gian
 - Khó đánh giá từng thành viên
 - Nguy cơ xung đột

07 phương pháp DHLS không có người bệnh

6 -Dạy-học qua đóng vai (Role-playing)

- Cách làm:
 - Người học đóng vai bệnh nhân
 - Cần có kịch bản cụ thể, yêu cầu, phương thức thực hiện
 - Cần dành thời gian thực hiện, phân tích, kết luận
- Ưu điểm:
 - Có tính tương tác 2 chiều
 - Ưu thế cho kỹ năng mềm, tương tác, giao tiếp
- Nhược điểm
 - Cần chuẩn bị nhiều
 - Cần sự tham gia của người học

07 phương pháp DHLS không có người bệnh

7 -Dạy-học thao tác mẫu/thực hành lại dựa trên bảng kiểm với mô hình hoặc với bệnh nhân đóng thế (Demonstration/Skills practice)

- Cách làm:
 - Người chuyên đóng vai bệnh nhân
 - Cần có kịch bản cụ thể, yêu cầu, phương thức thực hiện
 - Cần dành thời gian thực hiện, phân tích, kết luận
- Ưu điểm:
 - Có tính tương tác 2 chiều,
 - Chuẩn hóa theo kịch bản, có bảng kiểm,
 - Ưu tiên thi
- Nhược điểm
 - Chi phí cao
 - Khó thực hiện quy mô lớn

03 phương pháp DHLS có người bệnh

1 -Dạy-học bên giường bệnh theo mô hình truyền thống

- Cách làm:
 - Sẵn có tại cơ sở y tế
 - Khám – làm thủ thuật tại giường bệnh
 - Cần xin ý kiến người bệnh
- Ưu điểm:
 - Trực quan – trực tiếp
- Nhược điểm
 - Cần sự hợp tác của người bệnh
 - Người học thụ động
 - Ảnh hưởng đến hoạt động chuyên môn

03 phương pháp DHLS có người bệnh

2 -Dạy-học bên giường bệnh theo mô hình tiểu kỹ năng (Micro-skills models)

- Cách làm: 5 bước
 - Yêu cầu đưa đánh giá – nhận xét – chẩn đoán
 - Hỏi sâu- yêu cầu giải thích
 - Giảng viên cung cấp quy tắc chúng – khái quát
 - củng cố những điểm tốt
 - Sửa lỗi – khuyến nghị
- Ưu điểm:
 - Lấy người học làm trung tâm
 - Nơi bận rộn, ít thời gian
- Khuyết điểm
 - Người dạy cần thuần thục

03 phương pháp DHLS có người bệnh

3 -Cầm tay chỉ việc (Coaching)

- Cách làm:
 - Xác định mục tiêu kỹ năng – khả năng học viên
 - Giao nhiệm vụ cụ thể
 - Theo dõi – giám sát –hỗ trợ
 - Cung cấp phản hồi sau thực hiện
- Ưu điểm:
 - Hiệu quả cao cho kỹ năng
- Khuyết điểm
 - Tốn thời gian
 - Có thể có nguy cơ
 - Người dạy cần thuần thục

Lựa cho phương pháp DHLS

- Mục tiêu
- Đặc điểm người học
- Nội dung bài học
- Điều kiện thực tế
- An toàn người bệnh

Chuẩn mực

An toàn người bệnh

- Lưu ý hàng đầu
- Xin phép người bệnh
- Tôn trọng và bảo mật
- Giảm thiểu sự khó chịu
- Giám sát chặt chẽ
- Giám sát chặt chẽ
- An toàn cho mọi người

Any questions?

Cảm ơn quý anh chị đã theo dõi